

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

31. ožujka 2022. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita potrošača – Direktiva 2011/83/EU – Pravo odustajanja kod ugovora na daljinu i ugovora sklopljenih izvan poslovnih prostorija – Izuzeća od prava odustajanja – Članak 16. točka (1) – Pružanje usluga koje se odnose na aktivnosti u slobodnom vremenu – Ugovor koji predviđa konkretan datum ili rok izvršenja – Pružanje usluga prodaje ulaznica – Posrednik koji djeluje u svoje ime, ali za račun organizatora aktivnosti u slobodnom vremenu – Rizik povezan s ostvarenjem prava odustajanja”

U predmetu C-96/21,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Amtsgericht Bremen (Općinski sud u Bremenu, Njemačka), odlukom od 8. siječnja 2021., koju je Sud zaprimio 16. veljače 2021., u postupku

DM

protiv

CTS Eventim AG & Co. KGaA,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: N. Jääskinen, predsjednik vijeća, M. Safjan (izvjestitelj) i N. Piçarra, suci,

nezavisna odvjetnica: L. Medina,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za CTS Eventim AG & Co. KGaA, M. Schlingmann i M. Gerecke, *Rechtsanwälte*,
- za finsku vladu, H. Leppo, A. Laine i S. Hartikainen, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, B.-R. Killmann i I. Rubene, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: njemački

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 16. točke (l) Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL 2011., L 304, str. 64.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 260.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe DM i društva CTS Eventim AG & Co. KGaA (u daljnjem tekstu: CTS Eventim), pružatelja usluge prodaje karata, o pitanju postojanja prava odustajanja u vezi s ugovorom o kupnji ulaznica za koncert.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 4. i 49. Direktive 2011/83 glase ovako:

„(4) U skladu s člankom 26. stavkom 2. [UFEU-a], unutarnje tržište treba obuhvaćati prostor bez unutarnjih granica, u kojem su osigurani slobodno kretanje roba i usluga te sloboda poslovnog nastana. Usklađivanje određenih aspekata potrošačkih ugovora sklopljenih na daljinu i izvan poslovnih prostorija nužno je za promicanje stvarnog potrošačkog unutarnjeg tržišta na kojem se postiže prava ravnoteža između visoke razine zaštite potrošača i konkurentnosti poduzeća, uz istodobno poštovanje načela supsidijarnosti.

[...]

(49) I za ugovore na daljinu i za ugovore sklopljene izvan poslovnih prostorija potrebna su određena izuzeća od prava odustajanja. [...] Odobravanje prava odustajanja potrošaču može biti neprimjereno i u slučaju određenih usluga kad sklapanje ugovora podrazumijeva čuvanje smještajnog kapaciteta koji, kad bi pravo odustajanja bilo ostvareno, trgovcu može biti teško popuniti. Primjer za to je slučaj rezervacija u hotelima ili kod drugih kuća za odmor ili u slučaju kulturnih ili sportskih događaja.”

- 4 Članak 1. Direktive 2011/83, naslovljen „Predmet”, glasi:

„Svrha ove Direktive je doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta usklađivanjem određenih aspekata zakona i drugih propisa u državama članicama o ugovorima koji se sklapaju između potrošača i trgovaca, postižući visoku razinu zaštite potrošača.”

- 5 Člankom 2. te direktive, naslovljenim „Definicije”, propisano je:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

- (2) ‚trgovac‘ znači svaka fizička ili pravna osoba, neovisno o tome je li u privatnom ili javnom vlasništvu, koja u vezi s ugovorima obuhvaćenim ovom Direktivom djeluje, uključujući i preko drugih osoba koje djeluju u njezino ime ili za njezin račun, u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću;
- (3) ‚roba‘ znači sve opipljive pokretnine, s izuzetkom pokretnina koje se prodaju putem izvršenja ili drukčije na temelju zakonske ovlasti; voda, plin i električna energija smatraju se robom u smislu ove Direktive kad se nude za prodaju u ograničenom obujmu ili određenoj [količini];

[...]

- (5) ‚kupoprodajni ugovor‘ znači svaki ugovor prema kojem vlasništvo nad robom trgovac prenosi ili se obvezuje prenijeti na potrošača, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti njezinu cijenu, uključujući i svaki ugovor čiji su predmet i roba i usluge;
- (6) ‚ugovor o usluzi‘ znači svaki ugovor osim kupoprodajnog ugovora, prema kojem trgovac isporučuje ili se obvezuje isporučiti uslugu potrošaču, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti njezinu cijenu;
- (7) ‚ugovor na daljinu‘ znači ugovor sklopljen između trgovca i potrošača na temelju organiziranog sustava prodaje ili pružanja usluga na daljinu bez istovremene fizičke prisutnosti trgovca i potrošača, isključivo uz korištenje jednog ili više sredstava daljinske komunikacije do, uključno, trenutka u kojem se sklapa ugovor;

[...]”

- 6 U skladu s člankom 6. navedene direktive, naslovljenim „Obveze informiranja kod ugovora na daljinu i ugovora sklopljenih izvan poslovnih prostorija”:

„1. Prije nego što ugovor na daljinu ili ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija ili bilo koja odgovarajuća ponuda postanu obvezujući za potrošača, trgovac na jasan i razumljiv način pruža kupcu sljedeće informacije:

[...]

- (c) geografsku adresu na kojoj trgovac ima poslovni nastan te, kad su dostupni, broj telefona, broj telefaksa i adresu e-pošte trgovca kako bi omogućio potrošaču da brzo stupi u vezu s trgovcem i da s njim učinkovito komunicira te, kad je to primjenjivo, geografsku adresu i identitet trgovca u čije ime on djeluje;
- (d) ako je različita od adrese navedene u skladu s točkom (c), geografsku adresu mjesta u kojem trgovac posluje i, kad je primjenjivo, geografsku adresu trgovca u čije ime on djeluje, na koju potrošač može uputiti eventualne reklamacije;

[...]”

- 7 Članak 9. te direktive, naslovljen „Pravo odustajanja”, u stavku 1. određuje:

„Osim kad se primjenjuju izuzeci predviđeni u članku 16., potrošač ima rok od 14 dana da odustane od ugovora na daljinu ili ugovora sklopljenog izvan poslovnih prostorija, a da za to ne navede nikakav razlog [...]”

- 8 Članak 12. točka (a) Direktive 2011/83, naslovljen „Učinci odustajanja”, glasi ovako:
„Ostvarenjem prava odustajanja prestaju obveze stranaka da:
(a) izvrše ugovor na daljinu ili ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija [...]”
- 9 Članak 16. te direktive, naslovljen „Izuzeća od prava odustajanja”, propisuje:
„Države članice ne predviđaju pravo odustajanja određeno u člancima 9. do 15. u odnosu na ugovore na daljinu i ugovore sklopljene izvan poslovnih prostorija u pogledu sljedećeg:
[...]
(l) pružanja usluga smještaja osim u boravišne svrhe, prijevoza robe, usluga iznajmljivanja automobila, ugostiteljskih usluga ili usluga koje se odnose na aktivnosti u slobodnom vremenu ako ugovor predviđa konkretan datum ili rok izvršenja;
[...]”
- Njemačko pravo***
- 10 Članak 312.g Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik), naslovljen „Pravo odustajanja”, propisuje:
„1. Kod ugovora sklopljenih izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu, potrošač ima pravo odustajanja u skladu s člankom 355.
2. Pravo odustajanja ne postoji u slučaju sljedećih ugovora, osim ako stranke nisu ugovorile drukčije:
[...]
9) Ugovori koji se odnose na pružanje usluga smještaja osim u boravišne svrhe, prijevoza robe, usluga iznajmljivanja automobila, ugostiteljskih usluga ili usluga koje se odnose na aktivnosti u slobodnom vremenu ako ugovor predviđa konkretan datum ili rok izvršenja,
[...]”
- 11 U skladu s člankom 355. tog zakonika, naslovljenim „Pravo odustajanja u potrošačkim ugovorima”:
„1. Ako se potrošaču na temelju zakona priznaje pravo odustajanja u skladu s ovom odredbom, potrošač i trgovac više nisu vezani očitovanjima volje usmjerenima na sklapanje ugovora ako je potrošač povukao svoje očitovanje u tom smislu u određenom roku.
[...]”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 12 Osoba DM naručila je 12. studenoga 2019., u svojstvu potrošača, ulaznice za koncert koji je organizirala treća osoba, posredstvom internetske platforme za rezervaciju kojom upravlja društvo CTS Eventim, pružatelj usluga prodaje karata.
- 13 Taj koncert, koji se trebao održati 24. ožujka 2020. u Brunswicku (Njemačka), otkazan je zbog administrativnih ograničenja koja su odredile njemačke vlasti u kontekstu pandemije uzrokovane bolešću COVID-19. Kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, moguće je da se održavanje tog koncerta odgodi za neki kasniji datum.
- 14 Osoba DM je 19. travnja 2020. od društva CTS Eventim zatražila povrat kupovne cijene ulaznica i dodatnih troškova, to jest ukupan iznos od 207,90 eura. Sud koji je uputio zahtjev navodi da je osoba DM time prešutno izjavila da odustaje od svojeg ugovora sklopljenog s društvom CTS Eventim.
- 15 Nakon toga, u skladu s njemačkim propisima o otkazivanju aktivnosti u slobodnom vremenu u kontekstu pandemije uzrokovane bolešću COVID-19, društvo CTS Eventim, djelujući za račun organizatora koncerta, poslalo je osobi DM vaučer koji je izdao taj organizator, u iznosu od 199 eura, koji odgovara kupovnoj cijeni ulaznica.
- 16 Pred sudom koji je uputio zahtjev, osoba DM od društva CTS Eventim zahtijeva povrat kupovne cijene ulaznica i dodatnih troškova.
- 17 Pozvan da odluči o valjanosti odustajanja osobe DM, sud koji je uputio zahtjev smatra da se izuzeće od prava odustajanja iz članka 16. točke (l) Direktive 2011/83 ne može primijeniti u glavnom predmetu. Taj sud naime smatra da bi pravo na tu iznimku trebao imati samo izravni pružatelj usluge koja se odnosi na aktivnost u slobodnom vremenu, odnosno u ovom slučaju, organizator koncerta, a ne pružatelj usluge prodaje ulaznica čija se djelatnost sastoji samo od prijenosa prava pristupa tom koncertu. Dodaje da trgovac nakon odustajanja do kojeg je došlo u roku od nekoliko mjeseci prije predviđenog datuma te aktivnosti, može na drugi način iskoristiti rezervirane kapacitete preprodajom ulaznica o kojima je riječ drugim osobama.
- 18 U tim je okolnostima Amtsgericht Bremen (Općinski sud u Bremenu, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 16. točku (l) Direktive [2011/83] tumačiti na način da je za isključenje potrošačeva prava odustajanja dovoljno ako trgovac uslugu koja se odnosi na aktivnosti u slobodnom vremenu potrošaču ne pruža izravno, nego mu prodaje pravo pristupa takvoj usluzi?“

O prethodnom pitanju

- 19 Najprije treba podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda uspostavljene u članku 267. UFEU-a, na Sudu da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji će mu omogućiti da riješi spor koji se pred njim vodi. U tom smislu, Sud mora, ako je to potrebno, preoblikovati postavljena pitanja (presuda od 26. listopada 2021., PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, t. 34. i navedena sudska praksa).

- 20 Osim toga, Sud je ovlašten sudu koji je uputio zahtjev dati naznake koje proizlaze iz spisa glavnog predmeta kao i pisanih očitovanja koja su mu podnesena, a koje mogu sudu koji je uputio zahtjev omogućiti odlučivanje (vidjeti u tom smislu presudu od 24. veljače 2015., Grünwald, C-559/13, EU:C:2015:109, t. 32. i navedenu sudsku praksu).
- 21 U ovom slučaju valja istaknuti, s jedne strane, da sud koji je uputio zahtjev – s obzirom na to da se djelatnost društva CTS Eventim sastoji samo od prijenosa prava pristupa aktivnosti u slobodnom vremenu koju organizira treća osoba – smatra da to društvo potrošaču ne pruža izravno uslugu koja se odnosi na tu aktivnost, jer je samo organizator koncerta neposredni pružatelj takve usluge.
- 22 Odluka kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku ne sadržava precizne informacije o okviru u kojem društvo CTS Eventim obavlja svoju djelatnost, konkretno kad je riječ o ugovornim odredbama kojima je uređen odnos između tog društva i organizatora koncerta čije otkazivanje je dovelo do spora iz glavnog postupka. Međutim, iz spisa kojim raspolaže Sud i, konkretno, pisanih očitovanja koja je podnijelo društvo CTS Eventim proizlazi da su te stranke vezane ugovornim odnosom na temelju kojeg društvo CTS Eventim ulaznice prodaje u svoje ime, ali za račun organizatora.
- 23 S druge strane, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da je ugovor o kojem je riječ u glavnom predmetu „ugovor na daljinu” u smislu članka 2. točke 7. Direktive 2011/83 jer je sklopljen između osobe DM kao potrošača i društva CTS Eventim kao trgovca, u smislu članka 2. točke 2. te direktive. Naime, potonji pojam ne podrazumijeva samo fizičku ili pravnu osobu koja djeluje u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću u pogledu ugovora obuhvaćenih navedenom direktivom, nego i fizičke ili pravne osobe koje djeluju kao posrednik, u ime ili za račun tog trgovca (presuda od 24. veljače 2022., Tiketa, C-536/20, EU:C:2022:112, t. 31.).
- 24 Kako bi se sudu koji je uputio zahtjev dao koristan odgovor, prethodno pitanje stoga valja shvatiti na način da se njime u biti želi saznati treba li članak 16. točku (l) Direktive 2011/83 tumačiti na način da se izuzeće od prava odustajanja predviđeno tom odredbom može primijeniti na potrošača koji je s posrednikom koji djeluje u svoje ime ali za račun organizatora aktivnosti u slobodnom vremenu sklopio ugovor na daljinu o stjecanju prava pristupa toj aktivnosti.
- 25 Članci 9. do 15. Direktive 2011/83 potrošaču daju pravo odustajanja među ostalim nakon sklapanja ugovora na daljinu u smislu članka 2. točke 7. te direktive i utvrđuju uvjete i načine ostvarenja tog prava.
- 26 Stoga, u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive 2011/83, potrošač načelno ima rok od četrnaest dana da odustane od ugovora na daljinu, pri čemu ostvarenjem prava odustajanja, u skladu s člankom 12. točkom (a) te direktive, prestaju obveze stranaka da izvrše navedeni ugovor.
- 27 Međutim, članak 16. navedene direktive utvrđuje iznimke od tog prava odustajanja, među ostalim, u slučaju iz točke (l) tog članka kad je riječ o pružanju usluga koje se odnose na aktivnosti u slobodnom vremenu ako ugovor predviđa konkretan datum ili rok izvršenja.
- 28 U tom pogledu treba najprije pojasniti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, ako odredba prava Unije ne sadržava upućivanje na pravo država članica radi utvrđenja svojeg smisla i dosega, ona se mora autonomno i ujednačeno tumačiti u cijeloj Europskoj uniji, uzimajući u obzir ne samo

tekst te odredbe nego i njezin kontekst i cilj koji se želi postići propisom o kojem je riječ (vidjeti u tom smislu presudu od 21. listopada 2020., *Möbel Kraft*, C-529/19, EU:C:2020:846, t. 21. i navedenu sudsku praksu).

- 29 Iz toga slijedi da pravna narav koju nacionalno pravo pripisuje usluzi koju trgovac pruža potrošaču ne može ni u kojem slučaju utjecati na tumačenje članka 16. točke (l) Direktive 2011/83.
- 30 Kad je riječ, kao prvo, o pitanju predstavlja li prijenos potrošaču prava pristupa aktivnosti u slobodnom vremenu od strane posrednika koji djeluje za račun organizatora te aktivnosti, pružanje usluga koje se odnose na potonju aktivnost u smislu članka 16. točke (l) Direktive 2011/83, valja s jedne strane provjeriti može li takav ugovorni odnos između posrednika i potrošača biti obuhvaćen pojmom „ugovor o usluzi” definiranom u članku 2. točki 6. te direktive.
- 31 Iz sudske prakse Suda proizlazi da je taj pojam široko definiran, tako da obuhvaća svaki ugovor osim kupoprodajnog ugovora, u smislu članka 2. točke 5. Direktive 2011/83, na temelju kojeg trgovac isporučuje ili se obvezuje isporučiti uslugu potrošaču, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti njezinu cijenu (vidjeti u tom smislu presudu od 14. svibnja 2020., *NK (Projekt obiteljske kuće)*, C-208/19, EU:C:2020:382, t. 62. i navedenu sudsku praksu).
- 32 U skladu s člankom 2. točkom 5. Direktive 2011/83 pojam „kupoprodajni ugovor” definiran je kao svaki ugovor prema kojem vlasništvo nad robom trgovac prenosi ili se obvezuje prenijeti na potrošača, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti njezinu cijenu, uključujući i svaki ugovor čiji su predmet i roba i usluge. Osim toga, pojam „roba” definiran je u članku 2. točki 3. te direktive na način da načelno obuhvaća sve opipljive pokretnine, s izuzetkom pokretnina koje se prodaju putem izvršenja ili drukčije na temelju zakonske ovlasti.
- 33 U ovom slučaju, iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da se ugovorni odnos između osobe DM i društva CTS Eventim odnosi na prijenos, na temelju glavne obveze potonjeg društva, prava pristupa aktivnosti u slobodnom vremenu navedenoj na ulaznicama o kojima je riječ u glavnom postupku.
- 34 Slijedom toga valja utvrditi da je takav ugovorni odnos, koji se u bitnome odnosi na prijenos prava a ne robe, automatski obuhvaćen pojmom „ugovora o usluzi” u smislu članka 2. točke 6. Direktive 2011/83. Stoga, njegovo izvršenje od strane trgovca predstavlja pružanje usluga u smislu članka 16. točke (l) te direktive.
- 35 U tom pogledu valja pojasniti to da činjenica da se pravo ili odobrenja utvrđuju u dokumentima koji kao takvi mogu biti predmet pravnog prometa, nije dovoljna da bi ih se uključilo u područje primjene odredbi Ugovora koje se odnose na slobodno kretanje robe, umjesto onih koje se odnose na slobodno pružanje usluga (vidjeti u tom smislu presudu od 21. listopada 1999., *Jägerskiöld*, C-97/98, EU:C:1999:515, t. 35. i 36.).
- 36 S druge strane, valja provjeriti može li se prijenos prava pristupa aktivnosti u slobodno vrijeme od strane posrednika koji djeluje za račun organizatora te aktivnosti smatrati uslugom koja se odnosi na potonju aktivnost u smislu članka 16. točke (l) Direktive 2011/83.
- 37 U tom pogledu, iz sudske prakse Suda proizlazi da različite kategorije usluga nabrojane u toj odredbi odgovaraju sektorskim iznimkama koje se općenito odnose na usluge koje se pružaju u dotičnim sektorima, osim onih čije izvršenje nije predviđeno za konkretan datum ili konkretan rok (vidjeti po analogiji presudu od 10. ožujka 2005., *EasyCar*, C-336/03, EU:C:2005:150, t. 22. i 24.).

- 38 Budući da članak 16. točka (l) Direktive 2011/83 stoga načelno obuhvaća sve usluge koje se pružaju u sektoru aktivnosti u slobodnom vremenu, iz uporabe izraza „koje se odnose” proizlazi da iznimka predviđena u toj odredbi nije ograničena samo na usluge koje su izravno namijenjene obavljanju aktivnosti u slobodnom vremenu kao takve.
- 39 Stoga valja utvrditi da prijenos prava pristupa aktivnosti u slobodnom vremenu sam po sebi predstavlja uslugu koja se odnosi na tu aktivnost u smislu članka 16. točke (l) Direktive 2011/83.
- 40 S druge strane, iz teksta te odredbe nije razvidno pod kojim uvjetom takvu uslugu, iako je obuhvaćena tom odredbom, može pružiti osoba koja nije sâm organizator aktivnosti u slobodnom vremenu.
- 41 U tom pogledu, kad je riječ o kontekstu članka 16. točke (l) Direktive 2011/83, valja istaknuti da je prema njezinu članku 6. stavku 1. točkama (c) i (d), svaki trgovac dužan, prije nego što ugovor na daljinu ili ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija ili bilo koja odgovarajuća ponuda postanu obvezujući za potrošača, potonjem među ostalim priopćiti, ako je to slučaj, identitet trgovca u čije ime djeluje.
- 42 Dakle, Direktiva 2011/83 izričito predviđa mogućnost da ugovor koji ulazi u njezino područje primjene sklopi trgovac u okviru izvršenja ugovornog odnosa na temelju kojeg on djeluje za račun drugog trgovca.
- 43 Iz toga slijedi da se okolnost da uslugu ne pruža sam organizator aktivnosti u slobodnom vremenu, nego posrednik koji djeluje za njegov račun, ne protivi tomu da se za takvu uslugu može smatrati da se odnosi na navedenu aktivnost.
- 44 Osim toga, kad je riječ o cilju koji se želi postići člankom 16. točkom (l) Direktive 2011/83, treba istaknuti da se, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 49. te direktive, navedeni cilj sastoji od zaštite trgovca od rizika povezanog s čuvanjem određenih kapaciteta koje bi trgovac, kad bi pravo odustajanja bilo ostvareno, mogao teško popuniti, osobito kad je riječ o kulturnim ili sportskim događajima.
- 45 Tako iz sudske prakse Suda proizlazi da je cilj članka 16. točke (l) Direktive 2011/83, među ostalim, utvrditi zaštitu interesa pružatelja određenih usluga kako oni ne bi pretrpjeli neproporcionalne nepogodnosti vezane za besplatno otkazivanje prethodno rezervirane usluge bez obrazloženja zbog toga što je potrošač odustao kratko prije datuma kada je trebala biti pružena ta usluga (vidjeti po analogiji, presudu od 10. ožujka 2005., EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, t. 28.).
- 46 Iz prethodnih dviju točaka proizlazi da se izuzeće od prava odustajanja predviđeno tom odredbom može primijeniti samo na usluge pružene pri izvršenju ugovorne obveze prema potrošaču čiji bi prestanak odustajanjem, u skladu s člankom 12. točkom (a) Direktive 2011/83, doveo do toga da se rizik povezan s rezervacijom tako oslobođenih kapaciteta prebaci na organizatora predmetne aktivnosti.
- 47 Posljedično, samo pod uvjetom da taj rizik snosi organizator predmetne aktivnosti, prijenos prava pristupa toj aktivnosti preko posrednika može predstavljati uslugu koja se odnosi na tu aktivnost u smislu članka 16. točke (l) Direktive 2011/83.

- 48 U tom je pogledu nebitno pitanje je li trgovac, na dan kad se potrošač pozvao na svoje pravo odustajanja, mogao – eventualno – na drugi način popuniti kapacitete koji su oslobođeni zbog ostvarenja tog prava, osobito preprodajom dotičnih ulaznica drugim kupcima. Naime, primjena članka 16. točke (l) Direktive 2011/83 ne može ovisiti o takvoj ocjeni okolnosti svakog pojedinog slučaja.
- 49 U ovom slučaju, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je organizator koncerta čije je otkazivanje dovelo do spora iz glavnog postupka, na temelju ugovornih odredbi koje ga povezuju s društvom CTS Eventim, dužan osloboditi potonje društvo od svake odgovornosti u slučaju zahtjeva za povrat cijene ulaznice koji postavi kupac. Stoga je na organizatoru koncerta da, u slučaju raskida ugovora o kojem je riječ u glavnom predmetu nakon odustajanja osobe DM, potonjem vrati kupovnu cijenu ulaznica kupljenih od društva CTS Eventim.
- 50 U tim okolnostima valja utvrditi da, podložno provjerama koje mora izvršiti sud koji je uputio zahtjev, prijenos osobi DM od strane društva CTS Eventim prava pristupa koncertu čije je otkazivanje dovelo do spora iz glavnog postupka, predstavlja uslugu koja se odnosi na aktivnost u slobodnom vremenu u smislu članka 16. točke (l) Direktive 2011/83.
- 51 Kao drugo, kad je riječ o pitanju treba li za ugovor poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku smatrati da predviđa konkretan datum ili rok izvršenja, valja utvrditi da se ugovor o prijenosu prava pristupa aktivnosti u slobodnom vremenu, prema svojem predmetu, mora nužno izvršiti u razdoblju između datuma prijenosa i datuma kad se treba održati aktivnost kojoj to pravo daje pristup.
- 52 U tom pogledu nije relevantno prenosi li pravo pristupa sam organizator aktivnosti u slobodnom vremenu ili posrednik.
- 53 Slijedom toga, za ugovor o prijenosu prava pristupa aktivnosti u slobodnom vremenu koji je sklopio posrednik koji djeluje u svoje ime, ali za račun organizatora te aktivnosti, treba smatrati da predviđa konkretan datum ili rok izvršenja ako je za tu aktivnost predviđeno da se mora održati konkretnog datuma ili u konkretnom roku.
- 54 Naime, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, to je slučaj u glavnom predmetu, s obzirom na to da je za koncert kojemu prava koja je društvo CTS Eventim prenijelo osobi DM daju pristup bilo predviđeno da će se održati konkretnog datuma.
- 55 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 16. točku (l) Direktive 2011/83 treba tumačiti na način da se izuzeće od prava odustajanja predviđeno tom odredbom može primijeniti na potrošača koji je s posrednikom koji djeluje u svoje ime, ali za račun organizatora aktivnosti u slobodnom vremenu, sklopio ugovor na daljinu o stjecanju prava pristupa toj aktivnosti, ako bi, s jedne strane, prestanak na temelju odustajanja – u skladu s člankom 12. točkom (a) te direktive – od obveze da izvrši taj ugovor prema potrošaču prebacio rizik povezan s rezervacijom na taj način oslobođenih kapaciteta na organizatora dotične aktivnosti, i ako je, s druge strane, za aktivnost u slobodnom vremenu kojoj to pravo daje pristup predviđeno da se mora održati konkretnog datuma ili u konkretnom roku.

Troškovi

- 56 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

Članak 16. točku (l) Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, treba tumačiti na način da se izuzeće od prava odustajanja predviđeno tom odredbom može primijeniti na potrošača koji je s posrednikom koji djeluje u svoje ime, ali za račun organizatora aktivnosti u slobodnom vremenu, sklopio ugovor na daljinu o stjecanju prava pristupa toj aktivnosti, ako bi, s jedne strane, prestanak na temelju odustajanja – u skladu s člankom 12. točkom (a) te direktive – od obveze da izvrši taj ugovor prema potrošaču prebacio rizik povezan s rezervacijom na taj način oslobođenih kapaciteta na organizatora dotične aktivnosti, i ako je, s druge strane, za aktivnost u slobodnom vremenu kojoj to pravo daje pristup predviđeno da se mora održati konkretnog datuma ili u konkretnom roku.

Potpisi